

Δρ. Δημήτριος Καραμπερόπουλος
Πρόεδρος Επιστημονικής Εταιρείας
Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα

Ένα μοναχικό φύλλο, το 4^ο, από τη 12φυλλη *ΧΑΡΤΑ* στο Βελεστίνο

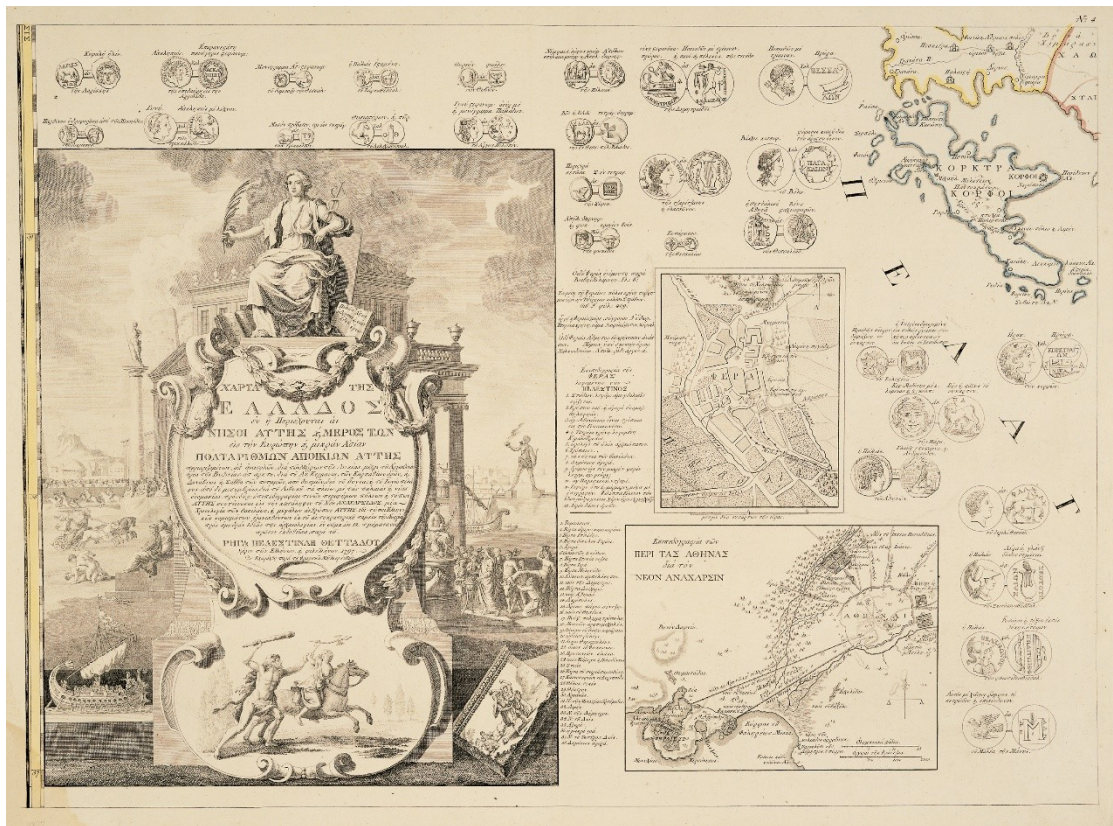
(Δημοσιεύθηκε στην εφημ. *Η ΘΕΣΣΑΛΙΑ*, 20 Σεπτεμβρίου 2020)

Στη γενέτειρα του επαναστάτη και πατέρα της ελληνικής ελευθερίας Ρήγα, το Βελεστίνο, προσφέρθηκε, ως γνωστόν, τιμητικά από το Υπουργείο Πολιτισμού το 1998 ένα πρωτότυπο αντίτυπο της δωδεκάφυλλης «Χάρτας της Ελλάδος». Τώρα εκτίθεται σε ένα ιδιαίτερο καλαίσθητο χώρο, στον οποίο γίνονται ξεναγήσεις και ανάλυση της «Χάρτας» και τη σχέση της, σύμφωνα με τις πρόσφατες έρευνες, με το στρατηγικό σχέδιο της επανάστασης του Ρήγα από τον φιλόλογο κ. Γεώργιο Σαββανάκη. Το αντίτυπο αυτό της «Χάρτας» στο Βελεστίνο είναι ένα από τα 55 πρωτότυπα αντίτυπα που έχουμε καταγράψει μέχρι σήμερα σε διάφορες βιβλιοθήκες της Ελλάδος και του Εξωτερικού.

Σημειώνεται, ωστόσο, πως η «Χάρτα» είναι το μόνο από τα έργα του Ρήγα, που έχουν διασωθεί σε τόσα αντίτυπα. Από τα υπόλοιπα έργα του, βιβλία και χάρτες, ελάχιστα πρωτότυπα αντίτυπα έχουν διασωθεί, που μετρούνται στα δάκτυλα του ενός χεριού: «Φυσικής απάνθισμα», «Σχολείον των ντελικάτων εραστών», «Νέος Ανάχαρσις», «Ο Ηθικός Τρίπους», «Νέα Χάρτα της Βλαχίας», «Γενική Χάρτα της Μολδοβίας», εικόνα του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Κατά την επίσκεψή μας (3 Νοεμβρίου 2019) στον εκθεσιακό χώρο της «Χάρτας» στο Βελεστίνο είχαμε την χαρά να εντοπίσουμε στα διάφορα έντυπα, που βρίσκονταν εκεί, ένα μοναχικό πρωτότυπο φύλλο, το 4^ο, από τα δώδεκα που αποτελείται η «Χάρτα». Στο 4^ο φύλλο, ως γνωστόν, ο Ρήγας έχει καταχωρήσει τον τίτλο της «Χάρτας», που περιβάλλεται από τις διάφορες σημαντικές παραστάσεις, όπως εκείνης του γυμνόποδα Ηρακλή με το ξύλινο ρόπαλο, σύμβολο της ελληνικής δύναμης, να παλεύει με την έφιππη Αμαζόνα και να της τσακίζει το δίστομο σιδερένιο τσεκούρι, σύμβολο της περσικής δύναμης. Και δίπλα στον τίτλο και πάνω από την Επιπεδογραφία των Αθηνών, ο Ρήγας έχει θέσει το τοπογραφικό διάγραμμα της γενέτειράς του με τίτλο, «Επιπεδογραφία της Φεράς, λεγομένης νυν Βελεστίνος». Τι τιμή για το Βελεστίνο. Δίδαγμα δίνει ο Ρήγας στους Έλληνες, πως πρέπει να αναδεικνύουν τα ιστορικά στοιχεία της γενέτειράς τους.

Κατά την αυτοψία μας παρατηρήσαμε ότι το πρωτότυπο αυτό μοναχικό 4^ο φύλλο της «Χάρτας» έχει στο πάνω μέρος δύο μικρά σκισίματα και λίγες οξειδώσεις, είναι μονόχρωμο και κολλημένο σε τελάρο. Το πώς βρέθηκε στο Βελεστίνο το μοναχικό αυτό φύλλο της «Χάρτας», δεν κατέστη δυνατόν μέχρι τώρα να δοθούν εξηγήσεις. Ίσως, ο κάτοχός του κατά το παρελθόν να το είχε προσφέρει στο Δήμο Βελεστίνου, μια και έχει το τοπογραφικό διάγραμμα του Βελεστίνου του 1797. Η παρούσα δημοσίευση ίσως γίνει αιτία να συγκεντρωθούν οι σχετικές πληροφορίες.

Το 4^ο φύλλο της 12φυλλης «Χάρτας» του Ρήγα Βελεστινλή, που αντίτυπο μοναχικό βρίσκεται στο Βελεστίνο.